

תפילה (29)

המכין מצעדי גבר
ברכה על בנין הרגל

הגאון מליסא בספרו "דרך החיים" כתב, שבברכה זו יש ליתן שבח והודאה להשי"ת על בנין הרגל. איזו חכמה עליונה ניתן לראות כשמתבוננים רק על מבנה הרגל: קרסול, ירך, ברך, שוק, עליה עומד כל הבנין כולו. כמה צריכים להודות להקב"ה כאשר כל חלקי הרגל מתפקדים כמו שצריך, והאדם, יכול לעמוד וללכת על הרגלים, הרי כולנו יודעים כמה ניתוחים וסיכונים, כמה צער ועגמת נפש יש לעבור כשהקרסול נפגע, או שהברך אינה מתקפלת כמו שצריך. כולנו יודעים שאדם שנוסע על אופנים צריך לשמן מידי פעם את השרשרת, גם את זו האיכותית ביותר. בשלב מסוים הוא צריך גם להחליף אותה. הרגלים שלנו, ב"ה, הולכות והולכות, עשרות שנים, לא מתעייפות ולא נשחקות, ואין צורך מידי פעם לשמן או להחליף אותן. זאת ועוד, מובא בספרים שבשעה שמברכים ברכה זו יש לבקש מהשי"ת: ריבוננו של עולם! תכוון את הצעדים שלי למקומות טובים, שלא אחטא, חלילה, ברגלים הממהרות לרוץ לרעה. בספר "ערוך השלחן" הוסיף שיש לכוון ולהודות להשי"ת שזיכה אותנו להיות הולכים על שתיים, "מצעדי גבר", ולא הולכים על ארבע, כבהמות וחיות.

ספר "עבודה שבלב"

מה פשר הברכה "המכין מצעדי גבר"? יש לומר, כי בעת הבריאה נקבע לכל אדם מספר צעדיו לכל ימי חייו, אבל לא נקבע להיכן ילך, בדרך טובה או באורחות עקלקלות, כי הבחירה בידו. זהו שאמר דוד המלך (תהלים לו. כג): "מה מצעדי גבר כוננו", מספר הצעדים כוננו מאת ה', אך "ודרכו יחפץ", רצון ה' שהאדם עצמו יבחר את דרכו, דרך הטוב, כדי שלא תתבטל הבחירה. נמצא, איפוא, כי ברכת "המכין מצעדי גבר", היא רק על הכנת הצעדים בעת הבריאה לכל בריותיו, אך לא הדרך עצמה, כי היא תלויה בבחינת האדם עצמו.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות על התפילה"

מה מצעדי גבר כוננו

הכתוב אומר: "מה מצעדי גבר כוננו" (תהלים לו. כג). אדם יכול לתכנן אלף תכנונים, אלך לכאן, אסע לשם, אפליג לכאן, אטוס לשם, ובסוף, כל התכנונים לא שוים את קליפת השום, למה? כי אדם לא יכול לדעת כלום, גם לא מה שיהיה בעוד חמש דקות, ברגע אחד כל התכנונים מתנפצים אל מול מציאות חדשה שנוצרה על ידי הקב"ה. מסופר על אחד הגדולים שהלך ברחוב,

ולפתע התנפל עליו קצין רוסי ושאל אותו: לאן אתה הולך? איני יודע, השיב. אני שואל אותך פעם נוספת ואחרונה, רעם הקצין בקולו, לאן אתה הולך? באמת איני יודע, חזר הרב על דבריו. הקצין אזק אותו באזיקים והשליך אותו לבית הסוהר. למחרת נגש אל הרב ושאל אותו: אינני מבין! כל כך טוב לך בית הסוהר? מה הרווחת מהתשובה המטופשת שלך? נענה הרב ואמר: אדוני הקצין, השבתי לך תשובת אמת לשאלתך! אם היית שואל אותי: לאן אתן מתכנן ללכת או לאן אתה רוצה ללכת, הייתי משיב לך לאן היה כוונתי ללכת, אולם מששאלת: לאן אתה הולך, זאת באמת איני יודע! והראיה: אני תכננתי ללכת לבית הכנסת, ובסופו של דבר הגעתי לבית הסוהר. אנחנו חייבים לזכור: אדם רק מתכנן, מה יקרה בסוף? "מה מצעדי גבר"

ספר "עבודה שבלב"

אישור ממגדל הבקרה

אנו מודים להשי"ת, ומבקשים ממנו: רבוננו של עולם, אתה הוא "המכין מצעדי גבר": כוון את צעדינו לטובה. אנו מודים לך על כך שאתה משגיח על כל צעד שלנו מלמעלה, ואין באפשרותנו לזוז צעד אחד בלעדיך. אם היינו הולכים לפי מה שאנחנו רוצים, מתכננים ומבינים, מי יודע אם הייתי יכול לעמוד כאן עכשיו, ולהודות לך, כמה אנשים נצלו ברגע האחרון, כמה סיפורים שמענו על אנשים שנתקעו בפקק, ואחר כך התברר להם שהעיכוב היה לטובתם, ואם היו מקדימים להגיע ליעדם היו מעורבים חלילה באיזשהו אסון. משל למה הדבר דומה? טייס לא יכול להמריא מבלי שיקבל לכך אישור ממגדל הבקרה. גם אדם לא יכול להמריא או לנחות, לקום או לשבת מבלי שנתנו לכך אישור מ"מגדל הבקרה", שבשמים. בן אדם החליט אני הולך לישון מוקדם. אני קורס מעיפות. ניתק את כל הטלפונים ועלה על המיטה. ומה קרה בסוף? הוא מתגלגל מצד לצד, שעת חצות עברה מזמן, גם האשמורה השניה חלפה עברה, והוא לא מצליח להרדם. מה קרה? 'מגדל הבקרה לא לחצו על 'כפתור ההמראה'.

ספר "עבודה שבלב"

המעביר שינה ותנומה מעפעפי

מה בין "שינה" ל"תנומה", ומדוע כאן הוזכרו "עיני" וכאן "עפעפי". אלא "שינה" משמעותה הסתלקות המחשבות לגמרי, כאשר שוקע האדם בשינה ועיניו עצומות. אך "תנומה", היא רק פעולה חיצונית, היינו שעפעפיו סגורים, אך מחשבתו לא הסתלקה ממנו וכאשר קוראים לו הוא עונה. וכמו שמצינו בחז"ל: היכי

דמי נתנמנם, אמר רב אשי: נים ולא נים תיר ולא תיר, כגון דקרי ליה ועני, ולא ידע לאהדורי סברא, וכי מדכרו ליה מדכר.

הגר"א, ביאור למשלי

המעביר שינה ותנומה מעפעפי

ודע שעיקר חשיבות ראייה היא השגת השכל שמשיג הדבר לאמתו, וזה נקרא **עין**, ועינים הטבעים נקראו **עפעפים**. וזה מוכיח נוסח הברכה: "**המעביר שינה מעיני**" עיני השכל, "**ותנומה מעפעפי**", הם עיני הבשר. וכן בברכת המפיל. ותדע שכך הוא, שאם גורם הידיעה הברורה היה על ידי עיני הבשר, אם כן מיד בהסירו עיניו מהדבר לא היה לו לידעו, והרי אנו רואים שאפילו אחר כך נודע לו כמו בשעה שהוא לפניו. ומוכח שעין הבשר הוא כלי להרגיש לשכלו, והוא הנקרא "**עין באמת**".

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות על התפילה"

המעביר שינה ותנומה מעפעפי

רחיצת הפנים מעבירה את הַשִּׁינָה

בטרם מברך אדם את ברכות השחר, עליו להסיר את הַשִּׁינָה מעיניו, וזאת על ידי רחיצת הפנים. כל עוד לא רחץ האדם את פניו, הוא עדיין לא 'קם'. הוא מרגיש עדיין העייפות והַשִּׁינָה על פניו. כולנו מרגישים את ההרגשה האת ביום כיפור, שם ההלכה קובעת שיש להעביר רק מעט מים על העינים, ואז יש את ההרגשה הזאת, כאילו עדיין לא התעוררתי לגמרי מהַשִּׁינָה. **הבן איש חי** כתב: שמי שמנמנם בשעה הברכה הזאת, ראוי לו שלא לברכה. אדם צריך לברך את הברכה רק כאשר הוא ערני, והעביר את חבלי הַשִּׁינָה מעל עיניו, על ידי שטיפת הפנים.

ספר "עבודה שבלב"

המעביר שינה ותנומה מעפעפי.... ויהי רצון ה' וכו'

מפני מה נסמכה ברכה **"ויהי רצון"** לברכת **"המעביר שינה"** והיא כחלק מברכה זו והמשך לה. הכל הולך אחר ההתחלה והראשית. כאשר תחילת דרכו של האדם טובה, כי אז הוא מוסיף והולך בדרך הטוב ודבק בה, וכן ח"ו ההיפך. ומובא **בזוהר הקדוש**, כי כאשר קם האדם בבוקר יאמר: יהי רצון... שיהיה לבי נכון ומסור בידי שלא אשכחך הזכיר את הלב, כי הלב הוא שורש כל הפעולות וראש להן. לפיכך נסמכה ברכה **"ויהי רצון"** לברכת **"המעביר שינה מעיני"** אשר היא ברכה על סילוק התיישנות המחשבה. כי הנה מיד עם הקיצו משנתו מתחיל האדם במחשבותיו, נמצא שאז הוא זמן של **"פרשת דרכים"**, לאן יובילוהו מחשבותיו, לדרך הטוב או ח"ו להיפך. על כן בשעה שמתפלל האדם **"המעביר שינה מעיניו"**, תיכף הוא מוסיף לבקש **"שתרגילנו בתורתך"** וכו', והיינו שההתחלה והראשית תהיה טובה, ואז ההמשך יהיה אף ראוי וטוב.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות על התפילה"

הלכה: ספירת העומר: לשון הספירה

יכול לספור בכל שפה שהיא, בתנאי שמבין אותה שפה. יש שכתב שיכול לספור בלשון הקודש גם אם אינו מבין מה שסופר, אך כיון שאין דבר זה מוסכם בין הפוסקים, אין לנהוג כן, ומי שעשה כן יחזור וימנה בלא ברכה בשפה שמבין. יש שכתב שגם מי שאינו מבין לשון הקודש, אם סופר בלשון הקודש ויודע כמה ימים היום בספירה והוא יודע שהוא סופר כן עתה בלשון הקודש, יצא. ורק בזמן שצריך למנות שבועות וימים והוא אינו יודע באילו מילים הוא מונה את השבועות ובאילו מילים הוא מונה את הימים, יתכן שלא יצא. מי שאינו מבין לשון הקודש וה"ה שפה אחרת, ואמרו לו שהיום מצוה לומר "היום כך וכך" ואמר כדבריהם, יש שכתב שלא יצא, כיון שאינו יודע לספור, אע"פ שהוא חושב שאמירת מילים אלו מצוה. **ספר "ספירת העומר"**

פתגם: בודד הוא האדם כל עוד לא מצא את עצמו

ספר "שמחלה"

חקירה: ראייה, ברגל

טמא פטור מראייה, או שהוא מחויב ורק אינו יכול לקיימה משום שאינו יכול להיכנס (משנת יעבץ או"ח מב) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: חכמה ועושר

שאלו לגדול בישראל: הרי לכל הדעות תלמיד חכם ועשיר, תלמיד חכם עדיף, ואם כן נשאלת השאלה, מדוע יש תלמידי חכמים מטריחים עצמם לבתייהם של עשירים לבקש מהם כסף, ומעולם לא ראינו עשירים מטריחים עצמם לביתו של תלמידי חכמים לבקש מפיו חכמה! השיב אותו גדול ואמר: הדברים פשוטים בתכלית הפשטות. תלמיד חכם יודע להעריך חשיבותו של כסף, אבל עשירים אינם יודעים להעריך חשיבותו של חכמה **ספר "חד וחלק" חלק ב'**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קאריץ מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטיין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה, הצלחה לחנה בת אסתר ולינתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה. שמחה בת קמיר. מיכאל צ'ירלי בן ג'ולייט אסתר.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr